

SETMANARI ILUSTRAT. DE LITERATURA, NOVAS Y ANUNCIS

PREU: 15 CENTIMS —♦— SURT LOS DISSAPTES

Plassa del Pi, número 3, pis 2^{on}

!! 32 planas de Folletí !!

160 OBRAS ESCULLIDAS EN PREPARACIÓ!

Comensa en lo present número la comedia
en tres actes y en vers

original de TEODORO BARÓ

Se reparteix lo final del quadro dra-
mátich **Vida y mort** y lo segon
folletí de la comedia **Faixa ó caixa**

Crónica

La qüestió palpitant. — Eusebi Planas.

Igual que avans

May s' havia parlat tant de catalanisme y re-
gionalisme com en aqueixos últims dias; mes
cal confessar que may s' habian dit tants des-
propòsits com are.

Una part de la premsa de Madrid s' ha tirat
demunt dels periòdichs suspesos, com els corps
demunt dels cadavres, y á fe que n' han fet
feyna; ben segur que no hagueren dit ni un mot
si aquells á qui atacaban els hi haguessin pogut
respondrer. Jo 'm creya, francament, que la
premsa era una especie de germandat d' obrers
de la inteligencia que respectantse mutuament
las ideas que 'ls guiavan á escriurer, y conven-
suts de la bona fe dels demés, per la seva propia,
s' ajudavan y protegian devant del perill comú,
ó de la desgracia particular; mes, per ma disort,
he vist que 's tot al revés.

Sols aixís se compren que al rebrrer tres pe-
riòdichs catalans l' ordre gubernativa que 'ls
privá de surtir á veurer la llum, hi hagi hagut
qui aprofités l' ocasió pera deixarlos com un
drap tort. Els fins que guian als periòdichs cata-
lans son honrats, y vull creurer que son honrats
també 'ls fins que persegueixen els demés periò-
dichs d' Espanya. ¿Per qué donchs te d' haverhi
qui insulti la dignitat dels companys suspesos?

Aixó demostra dos cosas: ó desconeixement

absolut dels ideals regionalistas, ó extremada mala voluntat.

Els que divagaban per que deyan que no co-neixian els ideals dels catalanistas, ja 'ls haurán vist estampats en lletres de motllo, clars y terminants, expressats concisament y sense embuts. No m'atreveixo á desgranarlos en aqueix temps en que 'ls molins de vent semblan gegants. Lo que si dech dir, es que no crech ni he cregut may que 'ls catalanistas, fins els més exaltats, fossin separatistas com ha dit algú, no; aixó ha sigut un fals testimoni que propagat en temps normals hauria mort instantáneament, pero avuy, mercés á las calamitosas circumstancies perque atravessa Espanya, ha germinat y ha crescut, fins á pendrer formas descomunals. La prova de que 'l catalanisme no es separatista, la tenim ab la visita feta pel popular Vallés y Ribot, quefe dels republicans federales, á la «Lliga de Catalunya», y la manera com fou rebut. El programa federal y el regional son tant consemblants que 's podrian fondrer en un ab molta facilitat.

Un periódich, de quin nom no 'm recordo, donava la culpa á lo succehit als escriptors catalans, que ab el cultiu de la literatura han fet propaganda regionalista. ¡Home! ¡miri que 's precis tenir penetració per endevinar aqueixa cosa! hi ha caps que francament, es llástima que no serveixin per pom d' escala. ¿Sab aqueix periódich qui ha tingut la culpa de que molts se hagin posat barretina aqueixos últims dias? Donchs ¡els que las han venudas! Ja veu com jo sense ser parent de *Pere Grullo*, se dir veritats com el puny.

*
* *

La mort de D. Eusebi Planas, es una perdua irreparable pera l' art del dibuix á Catalunya. Eusebi Planas era un dibuixant de temperament y de inteligencia; pochos artistas han deixat el número d' obras qu' ell; mes per desgracia casi res ens ha deixat d' aqueixas obras que quedan com á recort perdurable del que las ha produhidas. A centenars, y tal volta á milers, puja el número de dibuixos que ha fet en el llarch transcurs de la seva vida, destinats á produhirli lo necessari per cubrir sas necessitats.

Era incomparable en pintar donas, molts heroínas de novela deuen la seva popularitat al llapis d' en Planas, y molts novelas l' hi deuen el seu éxit. La dona dibuixada per ell, ja núa, ja vestida, se coneix d' un hora lluny.

He sentit dir, sense que cap periódich s' en fes eco, que sufrí fa poch temps un registre domiciliari promogut pels *Pares de familia*, y que se li va fer ab tal motiu una verdadera *saca* de originals y obras d' estudi, lo que l' hi produhi

la malaltia que l' ha dut al sepulcre. De cap manera puch creurer que la perdua de tant popular artista, siga deguda á un acte tan arbitrari. Te la paraula qui ho sábiga.

D. E. P.

*
* *

Ja torném á estar igual que avants. Per indisposició del Sr. García Prieto, no 's va poguer celebrar la vista, devant del Tribunal Suprém, de la causa de nostre amich y company Ximeno Planas, la qual ha sigut aplassada pel dia 13 del mes que vé.

No podém dir una paraula sobre l' aconteixement inesperat, que 'ns obliga á esperar uns dias més.

A. LLIMONER.

Teatro Catalá

LA RESURRECCIÓ

Sarsuela en un acte, original lletra y música de D. Miquel Mora, estrenada la nit del 14 en lo teatro del «Centro de la Juventut Católica de Manlleu».

Abunda en situacions y xistes molt ben buscats, que sigueren rebuts ab aplausos; la música es preciosa, conservant la nota alegre, y revela á cada instant la inspiració de son autor, que sigué demanat al palco escénich al final de l' obra.

Lo desempenyo sigué molt acertat.—X. X.

L' HOSTAL DE LA COIXA

Drama en tres actes y en vers, original dels senyors L. Quer y Sanromá. Dia 25, Teatro Romea.

Es d' argument petit, ben desenvololat, pero te 'l defecte de ser antiquat y de trama que ja se n' ha fet molt ús en la escena. Está escrita cuidadosament, ab un vers fluit y verdaderament inspirat en alguns trossos. Lo desempenyo va ser regular, sobressortint la senyora Ferrer y lo senyor Capdevila y Santolaria. Autors y actors, van ser cridats á cada final d' acte.

L' ANTIQUARI DEL PUTXET

Comedia en un acte y en prosa, arreglo dels senyors J. Ayné Rabell y R. García Blahá. Estrenada en lo Teatro Romea lo dia 25 de Mars.

Agradá aquesta obreta pe 'ls xistes que conté y las diferentas graciosas escenas que hi abundan. L' arreglo es fet ab cuidado y conserva bastant la frescura del original francés, *La gram-maire*, de Labiche. Lo desempenyo sigué ajustat, sobressortint 'l senyor Soler.—X.

Fernando Póo

Comensant perque dels matrimonis que existeixen en aquesta capital, sols n'hi ha un número reduhidíssim qu'estiguin sancionats per las lleys divinas y humanas, y acabant perque, ni encar en aquets, las esposas guardan fidelitat als seus marits, ni 'ls tenen cap mena de temor ni respecte, pot comprendre la civilisació de aquesta isla.

Se pot concebir descaro y cinisme en certa classe de donas que son l'escoria del seu sexo y el llot de la societat; pero 'l grau d'impudicia que tenen las d'aquí, sols veyentho se comprén.

Dona que fa alarde de la seva deshonra ab la rialla estúpida en los llabis, y acompanya ab ademans indignes sas paraulas; dona que ofereix son impur y tacat cos com qui ofereix una mercaderia, sens altre desitj ni aspiració que satisfer sos apetits sensuais; donas que... en fi, crech que lo millor es callar certas cosas, puig causan verdader rubor y fástich y fan detestable la vida en aquesta terra.

Lo pitjor es que á aquestas donas se las té de considerar y fins respectar, guardántlashi tota mena de consideracions, perque de no ésser aixís los colonos blanchs serían los primers que sentirían sas conseqüèncias. Cap d'ellas es natural d'aquí; n'hi han que provenen de Serra-Lleona, Muorrobja, etz., hont fugirían si se las donés lo correctiu que sa estúpida conducta las fa mereixedoras, y 'l comers de l'oli de palma, un dels principals que tením, fora ellas perdería gran importancia, puig á pesar de tot, comercían ab los *bubís*, rassa que hi té molta confiança, y aquestas, además de ferhi negoci ellas, lo proporcionan als comerciants que per endevant els hi anticipan 'ls géneros y diners que necessitan.

Molt deu produhir, quan la que més ó que menos te una ó dos fincas, ab las que responen á las cantitats que se 'ls hi deixa.

No 'ns bastan la mar de calamitats que 'ns rodejan, que encar tinga assiento en aquest pays la desmoralisació en grau tant superlatiu.

No es lo pitjor encara que existeixi (que 's podria mol bé fer desapareixer sens emplear medis violents), sino que s'entreguin á ella una infinitat de blanchs que s'aprofitan del sensualisme de las negras, sens tenir present que 'l clima debilita la salut al més fort; que no 's resisteix més qu'evitant excessos y seguint un método de vida arreglat, y que 'l móvil que 'ls ha induhit á venir es lo de ferse una posició á costa de la mateixa vida, sens recordarse que aquí 's viu al doble que á la nostre patria, puig cada any que 's passa, son dos de vida 'ls que 's perden. Y encar quan aquestas consideracions

no 'ls bastessin per contenir sos impulsos y abstenirse de tants excessos ab l'ardor que aquí 's fa, deurían ferho pel recort de sas mullers y fills que deixan á Espanya, los casats, ó de sa mare y familia que reben l'apoyo del fill que ve per guanyarlos lo pá, si son solters. Res se pensa y res se tém, y sí solsament en disfrutar d'uns plahers que tenen aquí conseqüèncias funestas casi sempre, essent la plaga que fa més víctimas que 'l mateix clima.

—Aquí no hi ha cap lloch d'esbarjo, —dihuen, —tot es tristesa y no 's veu una persona que no rigui més que per forsa ¿qué fer, donchs?

Ja may m'he atrevit á contestar als que aixís s'esclaman, perque á ferho diria la veritat nua y aixó 'm causaria enemistats que dech evitar. Me cap, empró, la satisfacció de fer constar que hi han excepcions, y consti que solsament m'he ocupat de la generalitat. Personas se troban aquí, que mereixen l'apreci que dins la societat se té á qui ocupa dignament carrechs distingits, y á qui per sa virtut anirá á ferse notable, tenint sort d'aixó 'ls que odiém á las negras y fins á las blancas que de sa honra'n fan objecte de comers.

Las negras son de lo més gandul que hi há. No sé si deu provenir del mateix clima, que cap d'ellas sap donar un punt, y tot quant usan ho compran fet. La que pot una mica, té criats per ferho tot, y casi ho puch dir sens temor d'equivocarme: si ellas tinguessin de ferse 'l menjá, sols menjarian fruyts del pays.

Se veu á aquestas *senyoras* anar á missa 'ls diumenges sols pera lluhir els seus trajos, que no deixan de ser característichs, y alguns de molt bons, y al anar pel carrer, rumbejan la *goma negra* ensenyant los enagus ab unas puntas de pam, sabatas blancas ab sivellas, moltas d'or, sombrero que per posarsel, com no tenen cabell, necessitan lligarse un mocadó de seda 'l cap que serveix per subjectarlo ab las agullas que l'adornan, y lluhint lo manton, també de seda brodat, posat al istil de capa torera, aixó es, lo bras dret lliure, contornejantse y necessitan un kilómetro de carrer per passar. Y aquestas mateixas *senyoras* se las veu no mes al sentir lo destemplat só de un timbal de *balele* (ball), oblidarse de sos vestits y puntejar una *manduiga* en mitj dels carrers, perque tant ellas com los negres tenen un verdader deliri per lo ball.

Y ¿en quant als homes? preguntaran. Los homes son tant degradats, en sa majoria, com las donas. En cambi n'hi han de molt sensats; negres ab barbas respectables que son intel·ligents y que miran los extravíos de sas esposas y fillas com la cosa més natural del mon, perque ja confessan que 'ls blanchs valen més que 'ls negres.

(Seguirá)

LLUIS DE MARTORELL.

La cansó enfadosa

De nit y de dia, per carrers y plassas, cossos grans y quitxalla, vos atabalan las orelles ab lo ditzós estribillo *Con una falda de percal planchá*. A forsa de sentir continuament una mateixa cosa, s' encomana un la mania, y sens donarsen compte fa chor ab la majoria y repeteix mentalment lo *famós* schotisch.

Quantas voltas al taral-lejarlo nos han passat pel cervell ideas ben poch afalagadoras.

Quants son los que malmement la lletra, potinejant lo castellá ab la mala sombra que acostumém á parlarlo los que havém nascut més ensá de l' Ebro, si 'ls diguessin que cantessin alguna de las hermosas y típicas cançons de la nostra terra, vos mirarian extranyats, com si 'ls demanessi una cosa de ultratomba.

Tant es lo que s' na anat implantant lo *género chico*, que al millor dia, despertarém tots xulos y xulapas.

La majoria de la gent de casa, avuy dia troba gust y admira tot lo que fan al teatro del género purament madrileny; no obstant que la major part no han vist Madrid més qu' al mapa.

Tot aixó fora molt lògich si la manera de ser d' uns y altres s' assimilessin; allavors se compendria que trobés idéntica acullida allá que aquí; pero no resulta, essent tant poch semblants gent y costums d' una y altre terra.

Pot ser que lo sainete d' en Vilanova *Qui compra maduixas...* trasplantat á Madrid pugui treurer tanta ufana com aquí entre nosaltres.

Obras de sabor tan purament local, sols poden arrelarse en la terra en que han nascut.

Altres anomalia en que també 'ls senta bé.

¿Se vol que una obra s' aguantí al cartell y se donguin d' ella representacions á dotzenas? No hi ha res mes senzill de conseguir:

S' agafan uns quants tipos de lo més baix y ordinari; se 'ls fa parlar lo seu llenguatge especial, que no'l defineix cap diccionari, sens preocupar-se gens ni mica de la trama de l' obra, com més ténue é insustancial mellor, y veureu lo públich concorregut com aixams d' abellas, entusiasmant-se devant de tanta maravella.

Tenint tot aixó present, y veyent que 'l nostre teatro, per culpa d' uns y altres, sembli hagi arribat l' hora d' arreconarlo al quarto dels mals endressos, elegant uns que no hi han actors ni damas, sembla 's podria probar d' animarlo, fent obras del género que priva.

Per ferho, d' actors se 'n trovarán per tot arreu; no es condició precisa tingan bona veu per fer lluhir los números de música; ab poca qu' en tingan los ni sobra; no ho farán segurament pit-

jor que 'ls que are corren, y se 'ls aclama com si fossin notabilitats.

De músichs, la nostra terra, gracias á Deu no 'n es pas xorca, que bon aplech n' hi han, y de bona casta.

Tipos que pugan elevarse fins á fer las delicias del públich, abundan, desgraciadament. Pinxos que tallan lo bacallá per cafés... y altres puestos; pessas de saraus de sisos; tahuls, escura-butxacas y tota aquesta gardunya, deshonra de la societat, ni ha per ferlos lluhir en una munió de obras, mes que suficient pera arribar á embafar, fins á aborriro, que 'l públich per caritat demani li treguin aquell desarreglo de gust y li donguin altre volta bona comedia y drama ahont gosar é instruirse.

* *

Fins ab lo teatro la centralisació nos va absorbint, y aném cayent nosaltres dins del parany sens adonárnosen.

Observeu la quitxalleta; saben més bé tota aquesta col·lecció de cansonetas, ab tot y ser castellanas, que lo mateix Pare-nostre. No 'ls sentireu may en sos jochs esplayarse y desenvol·lar sos pulmons cantant ayres de la terra.

Fruit d' aquest género que priva en lo teatro, es també que en sos jochs siga indispensable lo *pinxar*, acompanyat de l' accionat de ficar ma y fer lo gesto de repartirse gavinetas, cosa que ho farian igualment si per desgracia portessin algo que servis pel cas.

* *

Cada poble te la seva música; es aquesta, sens disputa, la que més impressió deixa en lo cor; lo poble, cantant, estima y mata.

Aquella música joganera, senzilla, que traydorament se 'ns graba á l' oido, es com la sirena de la Mitologia, atrau y entre sos cants t' ofega.

Fásintse obretas catalanas; derrótxenhi ab ellas la música d' aquesta classe que s' extenguí com las maluras contagiosas, y no arribará lo cas que citava en Rossinyol en son discurs de la vetllada de la «Catalunya Nova: *«¡Ay del dia que 'l poble necessiti cançons y no 'n tinga!»* Ne tindrà y farà que 's coneguin y saboregin, com fem ab las que no son nostras.—MANEL ARAGALL.

Quènto vell

Dos estudiants anavan per la carretera á peu, quan vegeren veni á un home montat á dalt d' un burret.

Y com que 'l burro bramaba á n' el home digué un d' ells com aquell qui fa 'l graciós:
—Qu' está content son fillet.
Mes ell contestá ab cautela:
—Es que veu al germá seu.

SURISENTI.

Societat Catalana de Concerts

1.er Concert de la 9.ª serie

Imponent aspecte presentava la sala de concerts de la Societat, diumenge passat, dia senyalat per a l'primer concert de la novena serie.

Lo *Trio en re menor* de Mendelsshon, omplia la primera part, executat admirablement per los senyors Crickboom (violí), Gillet (violoncello) y Granados (piano); lo públich aplaudí entusiasmament, principalment en lo *Scherzo*. Feu prodigis en el *Trio* lo senyor Crickboom, no essent menos los aplausos per los senyors Gillet y Granados que tocaren molt ajustats.

En la segona part hi havia el *Larghetto* de Mozart, per clarinet y orquesta (instruments de corda), executat per lo senyor Guadayol (clarinet) y alumns y dirigit per lo senyor Crickboom. Tot el *Larghetto* lo públich l' escoltà ab gran atenció, augmentant per graus l' entusiasmament fins a esclatar en un fort aplauso; aplauso ben meregut, donchs los deixebles tocaban ab un ajust digne de professors de primera. Mereix lo senyor Crickboom entusiasta enhorabona per lo bon acort qu' ha tingut de formar aquesta classe de conjunt instrumental. Lo senyor Guadayol estigué admirablement.

Plaies du cœur, de Grieg, era lo segon número de la segona part, per orquesta no més (los alumns). Va ser tan aplaudit com ben executat.

Lo final de la segona part siguió lo *Minuetto en re mayor*, de Haëndel, també per orquesta. Sigué aplaudit frenèticament. Los alumns lo tocaban ab un ajust admirable, essent també dirigidas las dugas últimas per lo senyor Crickboom.

En la tercera part s' executá lo célebre *Septimino* de Beethoven, que tocaren divinament los senyors Crickboom (violí), Angenot (viola), Jamar (trompa), Guadayol (clarinet), Roca (fagot), Gillet (violoncello) y Valls (contrabaix).

L' *Adagio* fou molt aplaudit; el *Cantabile*, també; lo *Scherzo*, l' hagueren de repetir sent molt aplaudit també l' final del *Septimino*.

La concurrencia sortí molt complascuda del local.

Pera demá, dia 28, s' anuncia l' segon de dita serie.

HENRY CLIFFORD.

Servey de fora

ARENYS DE MAR. — En lo Teatro Principal d' aquesta vila, ha donat funcions una companyia dramática las nits del passat dissapte y

diumenge, que fou molt ben rebuda; y ho demostrá la concurrencia que hi assistí l' diumenge, que fou numerosíssima. Tots los actors reberen grans aplausos, y lo director Sr. Fuentes se feu mereixedor de l' ovació que li tributaren.

En el Ateneo representaren la mateixa nit un drama castellá y la pessa catalana *Un beneyt del cabàs*. En aquesta societat s' hi estrenará próximament una comedia en un acte, catalana, original de un jove d' aquesta vila.—P.

SABADELL.—En lo «Teatre Familiar» d' aquesta ciutat, per estar gravement malalt lo director de aquest teatro, D. Ramon Serra, se ha vist obligat a suspendrer las representacions, siguen anunciada la apertura per demá, posantse en escena las pessas *Lo diari ho porta*, *Sebas al cap* y *La butifarra de la llibertat*.—J. T.

SANT FELIU DE LLOBREGAT.—Diumenge passat se posaren en escena per els aficionats del «Casino-Sanfeliuense», tres juguets lírics: un d' ells lo celebrat *¡Dorm!* Lo ajustat desemenyo agradá molt, per lo que s' felicita al director de la companyia per l' acort que demostrá. — J. R.

SANT GENIS DE VILASSAR.—Diumenge últim, en lo «Teatro de la Estrella», se posá en escena lo drama *Lo contramestre*, de Soler, y la aixerida comedia *Quatre casats y un viudo*. S' hi distingiren molt la senyora Roselló y los senyors Ramoneda, Amaré, Arnau, Laffite y Gutiérrez. Lo teatro siguió ple de gom a gom. La concurrencia sortí molt satisfeta.—M. J.

HOSPITALET DE LLOBREGAT.—Diumenge passat la companyia de D. Albert Deu, que actúa en el «Cassino del Centre», posá en escena l' drama *Juan José*, y la xistosa comedia de Soler, *Lo ret de la Sila*.

La societat coral «Campestre», representá un important drama castellá y la pessa *A pel y a rapel*.—P. B.

SANT JOAN D' HORTA.—En lo «Casino familiar hortense», s' hi ha representat últimament *Una senyora sola* y *Lo somni de la Ignocencia*, en la que hi escoltaren molts aplausos la senyoreta Miquel y ls senyors Prats y Lladó y demés qu' hi prengueren part.—J. S.

MOLLERUSA. — En lo Cassino s' está remonant lo teatro, que dintre de poch s' inaugurarà ab un magnífich programa.—L. V.

VILANOVA Y GELTRÚ. — La societat «Recó ignorat», doná l' diumenge en lo Teatro Principal una funció concert molt important. Del programa n' formaba part la pessa *Sense argument*. Los programas de molt gust.—U.

ARENYS DE MUNT.—En lo bonich teatro del «Centre Democràtic», lo dia 14 posaren en escena *Cura de cristià*, *Sebas al cap* y *Los grills de las sebas*, que foren molt aplaudits quants hi prengueren part, lo mateix que en lo preciós drama *La flor de la montanya*.—S. T.

SANT FELIU DE GUIXOLS.—La companyia dramàtica que actúa en lo teatro «Goula», ens ha donat aquesta setmana última algunas obras, en las que s'hi distingiren notablement la senyora Parreño y 'ls senyors Bonaplata y Oliver, habent secundat regularment los demás actors.

Está en estudi un drama de dos autors de aquesta localitat, del quin, segons notícies, hi ha moltes esperansas d'èxit.—P. P.

ESPARRAGUERA.—Diumenge se posaren en escena en lo Teatro de la «Aliansa Esparraguerense» las sarsuelas en un acte *La marmota*, *Lo somni de la Ignocencia* y *Setze jutjes*, y en lo de «ca'l Salvadó», los juguets cómichs *Tot son gorras*, *Niní y Blanca*.—F. B.

BERGA.—Lo dia 19 en lo «Foment Catòlic», se celebrá una important vetllada dramàtica musical, en la que s'hi distingiren tots quants hi prengueren part. Formá part del programa la xistosa pessa *¡Peró!* Los anuncis foren redactats en catalá, per lo que mereix aplauso la Junta.—J. S.

VICH.—Segueix actuant ab verdader èxit cada dia més, y fent uns plens á vessar, en lo «Teatro del Café de Catalunya», la companyia de sarsuela catalana y castellana que dirigeixen los senyors Rovira y Tello.

Aquesta setmana s'hi han representat, entre altres, las obras catalanas, *Dos carboners*, *La marmota*, *Setze jutjes*, *Sota, caball y rey*, *La tornada d'en Titó*, *Com á cal sogre*, *Als peus de vostre*, *Primer, jo...* y *Un cómich de la montanya*, tenint totas una bona acullida, puig's'han tingut de repetir alguns números de música per satisfer les justas aclamacions del lluhit públich.

Los coros molt discrets, si be en algun s'hi notá falta d'ensaig.—J. S.

SANT HIPÓLIT DE VOLTREGÁ.—Diumenge passat en lo Teatro del «Centro Tradicionalista» tingué lloch una funció dramàtica á benefici dels ferits y malalts de aquesta vila que regressin de Cuba y Filipinas.

Las obras escullidas eran el drama en 3 actes *Los Trabucaires*, y la comedia *Sebas al cap*.

En lo desemenyo varen distingirshi tots quants hi prengueren part, essent molt aplaudits á cada final d'acte.

La concurrencia siguié numerosíssima.—T. Z.

MANLLEU.—En lo «Teatro de la Juventut Catòlica», diumenge passat tingué lloch l'estreno de la sarsuela *La Resurrecció*, quina ressenya va en lo lloch de costum.—X. X.

TORELLÓ.—En lo Teatro del «Casino Torellonense», divendres, dia 19, va representarshi lo drama de Pitarra, *Las joyas de la Roser*, y la comedia *Las tres alegrías*. Va pendrehi part, á més dels aficionats, l'actriu donya Carme Balmas, distinginshi la senyora citada y 'ls senyors Targarona, Delmau, Camps, Torner, Dot y Subirana.—F. V.

RODA.—En lo «Teatro Rodense», diumenge s'hi representá *La Dolores*, y la comedia *La sala de rebre*, tenint molt bon desemenyo.—J. P.

CANET DE MAR.—Lo dia 19 al «Centro Canetense» se posá en escena la sarsuela *La marmota*.

Al endemá en la Societat «Unión», s'hi representá la titulada: *Las erradas del papá*.—J. C.

GRANOLLERS.—L'última funció que 's doná en lo Cassino, la majoria del personal era canbiat, lluhintse en sos papers la senyoreta Alcázar; molt discretament avans d'ahir se posá en escena en lo teatro de «La Unión liberal» una producció de magia.

A excepció del quadro de ball, dirigit per la senyora Pamias, y dels aficionats senyors Davi, Blanchart, Canellas y Rovira, tot lo demás casi no arribá á ensaig general.

Dech advertir que no fou en lo «Café Nou» que 's representá *Lo somni de la Ignocencia*, sino en lo Casino.—C.

GRACIA.—En lo teatro Moratín s'han representat últimament ab molt èxit, las bonicas sarsuelas *Verdalet pare y fill*, *del comers de Barcelona* y *Las erradas del papá*.

En lo «Casino Artesano» ha sigut molt ben rebut lo drama *Lo salt del llop*, original del senyor Casellas.—S.

PALMA DE MALLORCA.—En la societat «La Constancia» s'ha posat últimament la coneguda sarsuela *Lo somni de la Ignocencia*.—A.

Las tres violas

FABULETA

Una nina molt bonica
cavalcant briós cavall,
se paseja per la prada
la natura contemplant.

A un recés, que 'l fret no hi toca
del terreny encatifat,

tres violetas bosquetanas
l lensan flayres per l' espay.

Las ovira la nineta
que deté al brau animal,
y saltantne pressurosa
un ramell ab ellas fá.

Que no sempre 's la pobresa
qui al més rich deu acatar:
que á l' orgull domina á voltas
la més pura humilitat.

JOSEPH ALEMANY BORRAS.

Novas

ACABA al número d' avuy lo quadro dramátich *Vida y mort*. Se reparteixen també 16 planas de la bonica comedia *Faixa ó caixa*, comensada al número passat y que acabarà 'l vinent.

Comensa en lo número d' avuy la comedia en tres actes, en vers, *L'auca del fadri barber*, original del reputat escriptor y celebrat autor dramátich D. Teodoro Baró.

Es la comedia *L' auca del fadri barber* digna pariona de *Lo joch dels disbarats*, del mateix autor, essent inédita, donchs es aquesta la primera edició qu' es publica d' ella.

S' ha posat á la venda al preu de dos rals l' exemplar, *Quan no 's te*, parodia del celebrat drama *Juan José*. Dita parodia, com recordarán nostres lectors, fa poch va ser estrenada ab gran éxit en lo Teatro Principal de Gracia, y es original dels senyors Saltiveri y Asmarats.

Poden ferse á nostra Administració las demandas d' exemplars que convinguin.

L' associació d' actors espanyols que dirigeix el Sr. Pinedo, ha nombrat son orga oficial á nostre estimat colega *España Artística*. Son d' esperar grans resultats.

Nos prega l' autor de *¡Tot á rodar!* fem saber á un setmanari que en son darrer número pregunta si sorti son fisich perjudicat del estreno del monólech esmentat, que 'n sorti com saben ells, donchs si repasan lo número 107 del seu setmanari veurán com digueren... que es un monólech per cert molt ben escrit, degut á la ploma del jove D. Joseph Castellet Pont, que tingué que sor-

tir varias vegadas al palco escénich á recullir els aplausos del públich... Lo Sr. Castellet acaba recomanantlos que menjín quas de pansa... Y aixís potser s' estalviaran tirarse planxas de las proporcions de la present.

Lo dia de Sant Joseph, ab motiu d' ésser lo sant del Director del Colegi de Catalunya, don Joseph M.ª Rigau, 'ls alumnos de tan acreditat establiment obsequiaren á son Director ab varios regalos d' utilitat; va pronunciá un discurs en catalá l' aprofitat alumno Francisco Massó, essent contestat per el Sr. Rigau en lo mateix llenguatge.

Diumenge, á las nou del vespre, tingué lloch á Sant Andreu de Palomar la inauguració de un nou «Centre Catalanista».

L' acte sigué importantíssim per las numerosas representacions que hi acudiren y los entusiastas discursos qu' es pronunciaren.

Lo vinent dijous y á benefici de la distingida actriu senyora Galcerán, s' estrenará en lo teatro Principal de Gracia la comedia *A pescar*, original de don Joseph Martrus. S' hi representarà avans l' aplaudit drama *Mal pare*.

LICEO. — *Il venditori di ucelli* y *La campana dell'eremitaggio*, han sigut las duas últimas novetats presentadas per la companyia Tanni.

ROMEA. — Se prepara l' estreno de la pessa *Per punt*. Dels que s' han verificat aquesta setmana ne doném ja compte en lo lloch corresponent.

TÍVOLI. — Han comensat á donarshi representacions de la mágica *La pata de cabra*. Lo desmenyo es molt acertat, que junt ab la baratura de la entrada, un ral, no es d' estranyar se vegin molt concorregudas.

NOVETATS. — Per avuy está anunciat l' estreno de la opereta de Audran *¡Quiero ser santa!*

ELDORADO. — Per ahir estava anunciat l' estreno de *Los golfos*, producció que també ha vingut precedida de gran éxit. Darém compte del que obtingui aquí.

GRANVÍA. — Dimecres, ab molt variat programa s' hi doná lo benefici del director de orquesta senyor Conti.

Segueixen los éxits de las produccions estrenadas últimament en aquest teatro.

CIRCO ESPANYOL. — *Lo somni de la Ignocencia* y *Lo Senyor Palaudarias*, venen representantse ab molt aplauso en aquest favorecut teatro.

FRONTÓN CONDAL.—Lo dimars d' aquesta setmana se despediren de nostre públich los pelotaris Chiquito d' Ondárroa, Americano, Zabarte y Oláiz ab un partit que deixá molt que desitjar, puig si fem escepció del tanto 47, blau, rematat pèr Zabarte y en que l' Americano retorná rebots difícilissims, tot lo demás del partit passá casi desapercibut. Guanyaren la parella Zabarte-Oláiz, que deixaren á sos contraris al tanto 43. La concurrència numerosa.

LA MELPÓMENE.—La funció anunciada per dissapte passat degué aplassarse fins á nova ordre per motius involuntaris á la Junta de la mateixa.

CASSINO REPUBLICÁ DE LA BARCELONETA.—El dia 21 del corrent se posaren en escena las divertidas comedias *A ca la modista* y *La teta gallinaire*, y el quadro dramátich *Al peu de la creu*, obtenint un desempenyo bo, distingintshi la senyoreta Llonch y 'ls senyors Roca, Harris Brugués, Jubany y Bué.

LA RIALLA.—Diumenge passat se posaren en escena en aquesta distingida Societat, las obras en un acte *L' últim inglés* y *Dos aixelebrats*.

LA CONSTANCIA.—A benefici de la distingida actriu donya Rosari Ayamonte s' hi representá lo dia 25 l' afortunada producció *La Dolores* y la divertida pessa valenciana *Els novios de ma cuñá*

que valgueren á la citada actriu molts y forts aplausos, lo mateix que á la senyora Guillot, y senyors Mas, Casalta, García, y demás que hi prengueren part.

FOMENT RECREATIU DEL INSTITUT.—*Lo dijous grds*, estreno de *Flaquesas humanas* de que 'n parlarem 'l dissapte que ve, y l' aixerida sarsuela *Lo somni de la Ignocencia*, eran las obras anunciadas pel dijous, baix la direcció del senyor Roca.

COLONIA TARRAGONINA.—Brillantíssima resultá la vetllada que s' hi celebrá 'l dia de Sant Joseph, tant en la part literaria com en la musical.

Correspondencia

Carlos Vicens: no ho entén. — Noy tranquil: sols s' hi nota bona disposició. — N. Teixidó: també 'ls *arretirarem* com la célebre obra. — Dos cessants: s' ha fet molt per l' istil; lo demás se esmenará. — S. Roca Parés: gracias per la felicitació; á l' Administració li serán donats quants detalls demana y més si n' hi convenen. — Menut: procurarém darhi surtida. — C. C.: no pas per are. — Andreu Rius: temo passarà la oportunitat. — S. F. Baleta: no va. — Rafel Borrás: es fluix. — Pepet de Gracia: no te interés. — A. Bastés: veurém més endavant. — M. Argimon: anirá. — Jaume Riera: també. — Vicentó: no aprofitan. — J. Alemany Borrás: sí. — Joaquim Bernis Pruna: també. — Ll. S. R.: es poch nou.

SECCIÓ DE REGALOS

◆ XELIN ◆

COMEDIA EN UN ACTE

Pot obtenirse per 15 CÉNTIMS en l' Administració d' aquest periódich

Com que n' hi han poch exemplars, sols se respon de servir als primers que ho sollicitin.

Hs.	Ds.		
12	2	<i>Lo fill de la mort</i> , drama, 4 actes.	8 rals
7	2	<i>Lo secret del nunci</i> , com., 3 actes.	8 »
11	2	<i>La pietat del cel</i> , drama, 3 actes.	8 »
4	4	<i>La escaleta del costat</i> , 3 actes.	8 »
30	6	<i>Passió y mort de N. S. Jesucrist</i> , tr.	8 »
12	3	<i>L' hereu del Mas</i> , drama, 3 actes.	8 »
4	3	<i>No es tan fiero...</i> comedia, 3 actes.	8 »
17	2	<i>La romería de Recasens</i> , q., 3 a.	8 »

Los que desitjin tenir enquadrnat lo quadro dramátich *Vida y mort*, poden passar á verificar lo cambi de costum á l' Administració, Plassa del Pi, número 3, 2^{on}

Preu: 10 céntims

RATLLAS

Aplech de versos d' **Enrich Riera Mateu**
VOLUM DE CENT PLANAS

En obsequi als favoreixedors de LO TEATRO REGIONAL, se ven al preu de **UN ral**

Lo Teatro Regional

Publicació sens rival en sa classe. — Única Biblioteca Teatral Catalana. — 81 obras publicadas

Los que 's suscrigan aquesta setmana, rebrán complert lo quadro *Vida y mort* y la obra qu' esculleixin d' entre las publicadas

Preu de suscripció: 2 ptas. trimestre

Per caracterisarse, los llapis FORTON son los millors

Preu: 3 pessetas